

**JUDECĂTORIA
SOROCA**

Republica Moldova, MD-3006, mun. Soroca, str. Independenței 62
email: jsr@justice.md, Tel. +373 (230) 2-23-56
www.instante.justice.md

Nr 6601 din 14.05.25

Curtea Constituțională
Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

*Prin prezenta, Judecătoria Soroca (sediul central), Vă expediază în adresa DVS., sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Buhnaci Tudor în interesele administratorului de insolvență: Bostan Nicolae, la cauza **SERVICIUL FISCAL DE STAT vs. ÎIS ACVANORD** - contestație împotriva acțiunilor și inacțiunilor administratorului insolvenței.*

Anexă:

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Contestația cu anexele.

Copia încheierii nr.2i-2/1/25 din 05.05.2025.

Judecătorul
Judecătoriei Soroca

—
Olga Jamba

Executor: Diana Paseșnic
(grefier)

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Biroul Asociaț de Avocați JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnicitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

Moldovan Bar Association
Associated Law Office JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnicitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

**Autorul sesizării: Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”**

**Funcția: Reprezentantul administratorului insolvenității
ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare
a planului de restructurare)
Administratorului Autorizat: Bostan Nicolae**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 potrivit căruia *“(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.”*
2. Declarația drept neconstituțional al articolului 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoria Soroca, sediul Central se află în examinare contestația depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva măsurilor administratorului insolvenței ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare), d-lui Bostan Nicolae, în ordinea art. 68 alin. (10) a Legii insolvenței.

Contestatarul Serviciul Fiscal de Stat și-a întemeiat contestația în baza art. 72 alin. (1) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, potrivit căruia *“(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.”*

Respectiv, la soluționarea cauzei de insolvență din speță privind examinarea contestației depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva măsurilor administratorului insolvenței ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare), în ordinea art. 68 alin. (10) a Legii insolvenței, instanța de insolvență urmează să aplice inclusiv prevederile art. 72 alin. (1) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, constituționalitatea cărora avocatul Buhaci Tudor în calitate de reprezentant al administratorului insolvenței ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare) – d-lui Bostan Nicolae le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art. 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 potrivit căruia *“(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.”* normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 72. Raportul administratorului/lichidatorului

(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului.

Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu. (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau

inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor art. 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 potrivit căruia "(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.", care afectează drepturile constituționale ale administratorului insolvenței ÎIS „ACVA NORD” - d-lui Bostan Nicolae, cât și a participanților la procesul de insolvență, prevăzute la articolele art. 20, art. 26, art. art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În orice stat de drept, principiul legalității trebuie să domine întreaga construcție normativă. Acest principiu impune nu doar existența legii, ci și calitatea acesteia – în sensul clarității, accesibilității și previzibilității. Norma juridică nu este doar un instrument tehnic de reglementare, ci un garant al libertății. Orice ambiguitate în

exprimare, orice lacună în tehnica legislativă nu constituie doar o imperfecțiune formală, ci o potențială amenințare la adresa drepturilor fundamentale. În acest context, se impune o analiză riguroasă a art. 72 alin. (1) din Legea insolvenței, prin prisma exigențelor constituționale și europene.

1. Încălcarea art. 20 din Constituție – Accesul liber la justiție

Accesul liber la justiție presupune nu doar posibilitatea formală de a sesiza o instanță, ci și garanția unei proceduri care să asigure claritate, predictibilitate și un cadru normativ echitabil. Art. 72 alin. (1), în forma sa actuală, introduce o formulă semantică incertă și contradictorie: „Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.”

Această frază generează ambiguitate normativă: care este, în concret, frecvența legală a raportării? Care este unitatea de timp obligatorie – 3 luni sau „mai multe luni”? Această imprecizie creează incertitudine juridică pentru toți participanții la procedura de insolvență, dar mai ales pentru administratorul/lichidatorul vizat de această obligație. Lipsa clarității legii determină o impredictibilitate a conduitei judiciare, contrar exigențelor Curții Constituționale (Hotărârea nr. 5/2018) și jurisprudenței CEDO (Amann c. Elveției, §56).

O lege care nu oferă claritate cu privire la drepturile și obligațiile subiecților săi nu este o lege în sens constituțional. Astfel, dispozițiile art. 72 alin. (1) se află în contradicție flagrantă cu art. 20 alin. (2) din Constituție, întrucât îngrădesc efectiv accesul liber la justiție prin generarea unui climat normativ nesigur, favorabil abuzului și arbitrarului.

2. Încălcarea art. 26 din Constituție – Dreptul la apărare

Dreptul la apărare implică, în mod intrinsec, dreptul de a cunoaște acuzațiile și obligațiile procesuale în mod clar și previzibil, precum și de a beneficia de o procedură contradictorie și echitabilă. În condițiile în care norma contestată impune o obligație de raportare fără a delimita precis durata, conținutul și frecvența acesteia, administratorul insolvenței este plasat într-o poziție de incertitudine procedurală, în care nu poate anticipa în mod rezonabil reacția instanței sau a creditorilor.

Mai mult, acest vid legislativ afectează capacitatea sa de a-și organiza apărarea în caz de contestație – exact ceea ce s-a întâmplat în speță, când Serviciul Fiscal de Stat a folosit în mod discreționar această prevedere pentru a formula o contestație procedurală. Astfel, dreptul la apărare este golit de conținut, iar principiul contradictorialității devine iluzoriu, încălcând exigențele art. 26 din Constituție și ale art. 6 și 13 din CEDO.

3. Încălcarea art. 54 din Constituție – Proportionalitatea restrângerii

Potrivit art. 54 alin. (4), orice restrângere a unui drept fundamental trebuie să respecte condițiile de legalitate, necesitate și proporționalitate. Norma contestată introduce o restrângere indirectă – printr-o obligație procedurală imprecisă – care poate conduce la sancțiuni implicite (de exemplu, atragerea răspunderii sau admiterea contestației).

Această obligație, astfel formulată, nu este previzibilă, nu este necesară în forma sa vagă și nu este proporțională, întrucât produce efecte procesuale și patrimoniale semnificative fără un cadru legal clar definit. Așadar, prevederea nu satisface testul tripartit consacrat de Curtea Constituțională și de jurisprudența CEDO.

Norma contestată încalcă exigențele de calitate a legii, astfel cum au fost definite de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 5/2018 și în cauza Silver și alții c. Regatului Unit. Aceasta: nu este formulată cu suficientă precizie, întrucât permite interpretări

contradictorii privind frecvența raportării; nu oferă garanții suficiente împotriva arbitrarului, întrucât lasă la discreția instanței și creditorilor interpretarea termenului „mai multe luni”; nu permite persoanei vizate să își adapteze comportamentul la reglementarea legală, ceea ce aduce atingere principiului statului de drept.

Relevante la caz sunt și constatările și practica Curții Constituționale.

Corespunzător, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 06.03.2018, adoptată la sesizare nr. 10g/2018, au fost definite condițiile calității legii: „44. *Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică.* 45. *Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).* 46. *În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.* 47. *Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.* 48. *În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”* 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

În lumina celor expuse, rezultă fără echivoc că art. 72 alin. (1) din Legea insolvențelor nr. 149/2012 este contrară Constituției, în special art. 20 (accesul

liber la justiție), art. 26 (dreptul la apărare) și art. 54 (proportionalitatea restrângerilor). De asemenea, dispoziția legală încalcă cerințele de calitate a legii și afectează principiul egalității de tratament procesual între participanții la procedura de insolvență.

Se impune, prin urmare, declararea neconstituționalității acestei norme, în scopul restabilirii unui cadru legislativ clar, previzibil și compatibil cu standardele constituționale și europene ale unui proces echitabil.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, avocatul Buhnaci Tudor din cadrul BAA „JUST DEBIT”, respectuos,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile articolului 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit căruia *“(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.”;*
3. **A declara neconstituțional** articolul 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

05.05.2025

mun. Chișinău

Cu considerațiune,

Avocatul Buhnaci Tudor

ÎNCHEIERE

05 mai 2025

mun. Soroca

Judecătoria Soroca (sediul central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Olga Jamba
Grefierul: Paseșnic Diana

Examinând în ședință de judecată publică contestația înaintată de Serviciul Fiscal de Stat în ordinea prevederilor art. 68 alin. (10) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

A CONSTATAT:

La 14 februarie 2025, în cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central) parvine contestația înaintată de Serviciul Fiscal de Stat în ordinea prevederilor art. 68 alin. (10) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Solicită creditorul Serviciul Fiscal de Stat constatarea drept ilegale acțiunile și inacțiunile comise de către administratorul insolvenței Bostan Nicolae, aplicarea amendei în valoare de 500,0 (cinci sute,0) unități convenționale, sesizarea Comisiei de autorizare și disciplină referitor la acțiunile și inacțiunile ilegale al administratorului insolvenței ÎIS "Acva-Nord", administratorul autorizat Bostan Nicolae cu solicitarea de a fi atras răspundere disciplinară pentru fiecare încălcare intenționată.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul administratorului insolvenței ÎIS "Acva-Nord", administratorul autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în ordinea prevederilor art. 12¹ CPC.

Solicită reprezentantul administratorului insolvenței ÎIS "Acva-Nord", administratorul autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privitor la examinarea constituționalității textului / sintagmei: "La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni", din articolul 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, emiterea unei încheieri privind suspendarea examinării contestației înaintată de Serviciul Fiscal de Stat în ordinea prevederilor art. 68 alin. (10) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

În motivarea solicitării a invocat că, Serviciul Fiscal de Stat și-a întemeiat contestația în baza art. 72 alin. (1) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit căruia "(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni." Respectiv, la soluționarea cauzei de insolvență din speță privind examinarea contestației depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva măsurilor administratorului insolvenței ÎIS „Acva-Nord” (în procedura de realizare a planului de restructurare), în ordinea art. 68 alin. (10) a Legii insolvenței, instanța de insolvență urmează să aplice inclusiv prevederile art. 72 alin. (1) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, constituționalitatea cărora avocatul Buhnaci Tudor în calitate de reprezentant al administratorului insolvenței ÎIS „Acva-Nord” (în procedura de realizare a planului de restructurare) dlui Bostan Nicolae le contestă prin prezenta cerere, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind faptul că controlul constituționalității normelor din actul legislativ ce urmează a fi aplicat de instanța de judecată, este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, avocatul Buhnaci Tudor în calitate de reprezentant al administratorului insolvenței ÎIS „Acva-Nord” (în procedura de realizare a planului de restructurare) - dlui Bostan Nicolae a formulat prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pct. 81, obligă instanța judecătorească să suspende procesul și să formuleze prin încheiere judecătorească o sesizare Curții Constituționale. Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind

interpretarea art. 135 alin. 1, lit. b) din Constituția Republicii Moldova, subliniem faptul că înalta Curte a statuat că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

Din aceste rațiuni, înalta Curte a decis că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții, par. 821:obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Din aceste considerente, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus [paragraful 82). Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Potrivit pct. 81 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova: "Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze." Sesizarea adresată Curții Constituționale de a supune controlului constituționalității are ca obiect prevederile art. 72 alin. (1) a Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit căruia "(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolabilitate un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni."

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul administratorului insolabilității ÎIS "Acva-Nord", administrator autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea acesteia în volum deplin.

Reprezentantul creditorului Serviciul Fiscal de Stat, Strîmbanu Gabriela a solicitat respingerea cererii înaintate.

Audiind poziția participanților la proces, studiind materialele cauzei instanța de insolabilitate consideră necesar de a admite parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al prevederilor art. 72 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, înaintată de reprezentantul administratorului insolabilității ÎIS "Acva-Nord", administrator autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (3) și (6) al Legii insolabilității, în competența instanței de insolabilitate intră și controlul judecătorec asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolabilității și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolabilitate.

Conform art. 68 alin. (10) al Legii insolabilității, reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolabilitate va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citirea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 4 CPC, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Potrivit prevederilor art. 12¹ alin. (1)-(4) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a

hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) al Constituției Republicii Moldova, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În cadrul cercetării cererii privind acceptarea intervenției în proces, s-a constatat cu certitudine că prin Hotărîrea Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Rativestcom”; s-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procedura de insolvabilitate față de ÎIS „Acva-Nord”; s-a desemnat în calitate de administrator al procesului de insolvabilitate, Coltun Elvira; s-a obligat administratorul debitorului să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, stabilind termenul limită pînă la 14 martie 2016; s-a stabilit administratorului termenul pentru verificarea creanțelor, întocmirea și prezentarea tabelului definitiv al creanțelor și a raportului amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, pînă la 28 martie 2016; s-a convocat ședința de validare a creanțelor pentru 25 aprilie 2016, ora 15.00.

Prin Hotărîrea Judecătorei Soroca (sediul central) din 19 septembrie 2018, a fost confirmat planul procedurii de restructurare al debitorului ÎIS „Acva-Nord”, fiind desemnat, în funcția de administrator al planului, administratorul autorizat Bostan Nicolae.

La 14 februarie 2025, în cadrul Judecătorei Soroca (sediul central) parvine contestația înaintată de Serviciul Fiscal de Stat în ordinea prevederilor art. 68 alin. (10) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

În conținutul contestației menționate, creditorul Serviciul Fiscal de Stat face referire la prevederile art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității, avînd următorul conținut: ”La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decît o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvabilitate un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putînd cuprinde mai multe luni.”

Potrivit conținutului cererii înaintate de reprezentantul administratorului insolvabilității ÎIS ”Acva-Nord”, administrator autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, ultimul contestă constituționalitatea prevederilor la art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate constată, că obiectul excepției de neconstituționalitate reprezintă un articol din Legea insolvabilității, respectiv condiția prevăzută la art. 12¹ alin. (2) lit. a) CPC este respectată.

La fel, sunt respectate și condițiile prevăzute la art. 12¹ alin. (2) lit. b) și d) CPC, odată ce excepția de neconstituționalitate este invocată de reprezentantului administratorului insolvabilității ÎIS ”Acva-Nord”, administrator autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor, care dispune de calitate procesuală în virtutea prevederilor art. 68 alin. (10) al Legii insolvabilității, coraborat cu prevederile art. 75 alin. (1) CPC, iar Curtea Constituțională al Republicii Moldova nu s-a expus pe marginea unei sesizări similare.

Cît privește respectarea condiției stabilite de Legiuitor la lit. c) alin. (2), art. 12¹ CPC, instanța de judecată constată, că deși la examinarea contestației înaintate în ordinea prevederilor art. 68 alin. (10), urmează a fi examinate respectarea obligațiilor de către administratorul insolvabilității, inclusiv prin prisma prevederilor art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității, totuși din conținutul contestației înaintate, creditorul Serviciul Fiscal de Stat invocă nerespectarea de către administratorul insolvabilității ÎIS ”Acva Nord”, administrator autorizat Bostan Nicolae, obligațiilor stabilite în baza prevederilor art. 72 alin. (1) al Legii

insolvabilității, manifestat prin neprezentarea acestuia la ședințele de lucru al comitetului creditorilor ÎIS "Acva-Nord" și neprezentarea rapoartelor de activitate.

În atare circumstanțe, odată ce creditorul Serviciul Fiscal de Stat contestă neprezentarea informației solicitate, instanța de judecată constată că prevederile art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității, urmează a fi aplicate în speță.

Prin urmare, instanța de judecată constată că sunt întrunite condițiile ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 72 alin. (1) Legea insolvabilității, prin urmare cererea urmează a fi admisă și dispusă ridicarea excepției de neconstituționalitate al prevederilor art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cu următorul conținut: "La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvabilitate un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni".

Cu referire la solicitarea privind suspendarea procesului, pînă la expunerea Curții Constituționale pe marginea sesizării menționate, instanța de judecată constată următoarele aspecte.

În conformitate cu prevederile art. 260 CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul: a) decesului sau reorganizării părții în proces ori a intervenientului principal dacă raportul juridic litigios permite succesiunea în drepturi; c) delegării către o instanță judecătorească străină a efectuării actelor de procedură; d) situațiilor prevăzute de Legea insolvabilității; f) inițierii medierii în condițiile Legii cu privire la mediere.

Potrivit pct. 81 al Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 "privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova", "potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului pînă la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze".

Potrivit prevederilor art. 12¹ alin. (3) CPC, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Instanța de judecată va respinge solicitarea reprezentantului administratorului insolvabilității ÎIS "Acva-Nord", administrator autorizat Bostan Nicolae, avocat Buhnaci Tudor, privind suspendarea procesului, avînd în vedere faptul că prevederile art. 12¹ CPC, în redacția existentă, a fost introdus în Codul de procedură civilă prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018 "pentru modificarea și completarea unor acte legislative", ulterior adoptării al Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 "privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova".

Respectiv, obligațiunea instanței de a suspenda procesul, stabilită prin pct. 81 al Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 "privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova", nu mai poate fi considerate valabilă odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 17 din 05 aprilie 2018 "pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

Prin urmare, instanța de judecată va respinge solicitarea privind suspendarea procesului, înaintată de reprezentantul administratorului insolvabilității ÎIS "Acva-Nord", administrator autorizat Bostan Nicolae, avocat Buhnaci Tudor.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4), art. 68 alin. (10), art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 4, 12¹ alin. (1), (2) și (4), art. 269-270 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de insolvabilitate,

DISPUNE:

Se admite partial cererea înaintată de reprezentantul administratorului insolvabilității ÎIS "Acva-Nord", administratorul autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Se ridică excepția de neconstituționalitate al prevederilor art. 72 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cu următorul conținut: "La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvabilitate un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor

cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putînd cuprinde mai multe luni”.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În rest, cererea înaintată de reprezentantul administratorului insolvenței ÎIS ”Acva-Nord”, administratorul autorizat Bostan Nicolae, avocatul Buhnaci Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 72 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Încheierea nu se supune căilor de atac.

**Președinte de ședință,
Judecător**

Olga Jamba

**Copia corespunde originalului
Judecător Olga Jamba**